

bohn
stafleu
van loghum

Waarmee maken we jou steeds beter?

Leren zoals jij dat wil.

Digitale leermiddelen

Studeer wanneer het
jou uitkomt

E-learningmodules

Voor het gezondheidszorgonderwijs

Skills Online

Vaardigheidsprogramma voor
studenten hbo-v en mbo-v

E-learning

Voor het gezondheids-
zorgonderwijs

Woord vooraf	3
Verzorgenden en verpleegkundigen Gezondheidszorgonderwijs	
Skills Online	
Risicovolle en voorbehouden handelingen	4
Bewegingsondersteuning	7
Basiszorg	8
Hygiëne en infectiepreventie	9
Vitale functies	9
Wondzorg	10
Medicijnen	11
Medisch rekenen	12
Verpleegkundig leiderschap	13
(Gespecialiseerd) verpleegkundigen, artsen, assisterenden en paramedici	
Kwaliteit in dementiezorg	22
Gynaecologie en obstetrie	22
Basic Life Support	23
Vitaal bedreigd	23
Procedurele sedatie en analgesie	24
Ouderenzorg	24

Neem contact met ons op voor meer informatie:

030 638 38 34

cedeo*erkend

Woord vooraf

In deze catalogus vind je een overzicht van de online leeroplossingen van Bohn Stafleu van Loghum voor het gezondheidszorgonderwijs.

Groot en gevarieerd aanbod

Ben je een opleidingsverantwoordelijke bij een onderwijsinstelling? Op de digitale leeroplossingen van Bohn Stafleu van Loghum kun je altijd rekenen. Ontwikkeld voor en door zorgprofessionals. Van e-learningmodule tot adaptieve leeroplossing.

Nieuwsgierig geworden

Ben je nieuwsgierig geworden naar onze leermiddelen? Probeer dan een van de demo-modules op bsl.nl/e-learning. Deze demo's laten je direct zien wat we voor jouw onderwijsinstelling kunnen betekenen. Leren in een inspirerende omgeving.

Jouw studenten op weg helpen

Bohn Stafleu van Loghum ontwikkelt online leeroplossingen voor studenten in het gezondheidszorgonderwijs. Help jouw studenten het vak leren, op alle niveaus, met toegankelijke modules. Kies uit het ruime aanbod van e-learningmodules of ontwikkel samen met ons nieuwe leermiddelen. We denken graag met je mee.

Beste leermiddelen

Graag helpen wij jou de beste online leermiddelen inzetten. Neem contact met ons op voor een informatief gesprek.

Bas de Wit
LEERMIDDELENADVISEUR HBO
bas.dewit@bsl.nl
T +31 6 47 94 77 43

Stijn Bouwmeester
LEERMIDDELENADVISEUR MBO
stijn.bouwmeester@bsl.nl
T+31 6 52 75 21 19

Skills Online

Thema: Risicovolle en voorbehouden handelingen

Bloedafname via venapunctie

Onderdelen

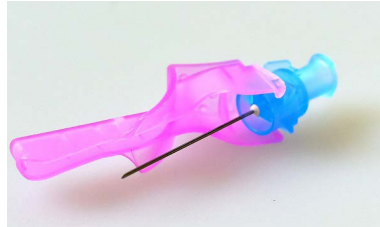
- Bloedafname via venapunctie

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Injecteren

Onderdelen

- Klaarmaken injectiespuit
- Subcutaan: huidplooi techniek
- Subcutaan: loodrechttechniek
- Intramusculair: loodrechttechniek

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Injecteren insuline

Onderdelen

- Injecteren met insulinepen
- Bloedglucosewaarde bepalen

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Infusie: Centraal veneuze katheter

Onderdelen

- Verzorgen centraal veneuze katheter
- Verwisselen infuusslangen

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Infusie: Perifere canule

Onderdelen

- Gereedmaken infuuszak en infuusslang
- Inbrengen perifere canule
- Verwijderen perifere canule

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Infusie: Subcutane infuusbehandeling

Onderdelen

- Inbrengen subcutane infuuscanule
- Toedienen medicijnen en vocht
- Verwijderen subcutane infuuscanule
- Verzorgen insteekplaats

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Katheteriseren: Blaaskatheter man

Onderdelen

- Eenmalig katheteriseren
- Verblijfskatheter
- Verwijderen blaaskatheter

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Katheteriseren: Blaaskatheter vrouw

Onderdelen

- Eenmalig katheteriseren
- Verblijfskatheter
- Verwijderen blaaskatheter

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Katheteriseren: Suprapubische verblijfskatheter en blaasspoelen

Onderdelen

- Verzorgen suprapubische katheter
- Verwisselen suprapubische katheter
- Blaasspoelen met spuit of spoelzakje

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Sondevoeding: Neus-maagsonde

Onderdelen

- Inbrengen neus-maagsonde
- Verwijderen neus-maagsonde
- Toedienen sondevoeding via neus-maagsonde met spuit

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Sondevoeding: PEG-sonde

Onderdelen

- Verzorgen PEG-sonde
- Verwisselen PEG-sonde
- Toedienen PEG-sondevoeding met pomp of spuit

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Stomazorg

Onderdelen

- Verwisselen van de huidplaat en stomazakje bij een een- en tweedelig systeem
- Verwisselen van een stomazakje bij een tweedelig systeem

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Gratis demo-module Risicovolle en voorbehouden handelingen

Klik hier om de demo-module te maken →

Gratis demo-module Risicovolle en voorbehouden handelingen

Klik hier om de demo-module te maken →

ACT-zwachtelen

Onderdelen

- Zwachtelen onder- en bovenbeen korte rek
- Zwachtelen arm korte rek

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Tracheacanule en tracheostoma

Onderdelen

- Luchtwegen
- Verzorgen tracheacanule en tracheostoma

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Wondzorg

Onderdelen

- Wondspoelen
- Verzorgen wond- of redondrain
- Verwijderen wond- of redondrain
- Verwijderen hechtingen/agrafen

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Zuurstof toedienen

Onderdelen

- Zuurstof toedienen
- Uitzuigen via mond-keelholte
- Uitzuigen tracheacanule

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Gratis demo-module Risicovolle en voorbehouden handelingen

Klik hier om de demo-module te maken →

Skills Online

Thema: Bewegingsondersteuning

Verplaatsen binnen de grenzen van het bed

Onderdelen

- Kantelingen
- Glijzeil aanbrengen
- Zijwaarts verplaatsen met glijzeil
- Wisselglijding met glijzeil
- Omhoog verplaatsen
- Tot zit komen op rand van bed

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Verplaatsen buiten de grenzen van het bed

Onderdelen

- Van bed naar bed/brancard met patslide
- Van bed naar stoel
- Verplaatsen rondom stoel
- Lopen
- Van grond af met passieve lift of met twee zorgverleners

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Omgaan met tilliften

Onderdelen

- Omgaan met passieve tillift
- Omgaan met actieve tillift

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Gratis demo-module Bewegingsondersteuning

Klik hier om de demo-module te maken →

Skills Online
Thema: Basiszorg

Persoonlijke verzorging

Onderdelen

- Verzorgend wassen
- Wassen vrouwelijke geslachtsdelen
- Wassen man met wasdoekjes
- Helpen bij douchen
- Haren wassen op bed
- Droogscheren
- Helpen bij aankleden zorgvrager met gekwetste zijde
- Helpen bij nagels knippen
- Hoortoestel verzorgen
- Bed opmaken (met lakens) met zorgvrager

Niveau:

Accreditatiepunten: 2
Kwaliteitsregister: V&VN

Mondverzorging

Onderdelen

- Tandepoetsen
- Kunstgebit reinigen
- Mondholte reinigen

Niveau:

Accreditatiepunten: 2
Kwaliteitsregister: V&VN

Uitscheiding

Onderdelen

- Helpen met een po of urinaal op bed
- Aanbrengen van een uitwendig katheter
- Mictie, defecatie, braken, opgeven van sputum

Niveau:

Accreditatiepunten: 2
Kwaliteitsregister: V&VN

Gratis demo-module Basiszorg

Klik hier om de demo-module te maken →

Skills Online
Thema: Hygiëne en infectiepreventie

Hygiëne en infectiepreventie

Onderdelen

- Handen wassen en handen desinfecteren
- Handschoenen en beschermende kleding
- Schoon, gedesinfecteerd of steriel werkveld
- De infectiecyclus

Niveau:

Accreditatiepunten: 2
Kwaliteitsregister: V&VN

Gratis microlearning Handhygiëne

Klik hier om de microlearning te maken →

Skills Online
Thema: Vitale functies

Vitale functies

Onderdelen

- Temperatuur
- Hartslag
- Bloeddruk
- Ademhaling
- Bewustzijn

Niveau:

Accreditatiepunten: 2
Kwaliteitsregister: V&VN

Skills Online
Thema: Wondzorg

Thoraxdrains

Onderdelen

- Klaarmaken thoraxdrainagesysteem
- Verzorgen patiënt met thoraxdrain
- Assisteren bij verwijderen thoraxdrain

Niveau:

Accreditatiepunten: 2
Kwaliteitsregister: V&VN

Soorten wonden

Onderdelen

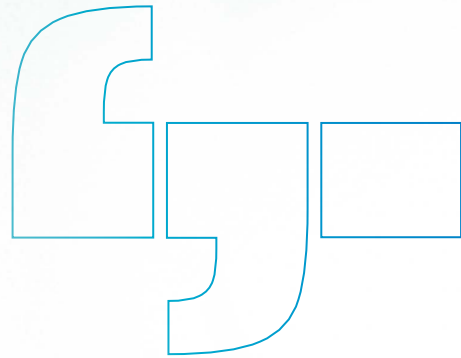
- Het proces van wondbehandeling/verzorging
- Verzorgen van de rode wond
- Verzorgen van de gele wond
- Verzorgen van de zwarte wond

Niveau:

Accreditatiepunten: 2
Kwaliteitsregister: V&VN

door de e-learning van
Bohn Stafleu van Loghum
goed voorbereid naar
de praktijktraining

Skills Online

Thema: Medicijnen

Medicijnen toedienen

Onderdelen

- Oordruppels toedienen
- Oogdruppels toedienen
- Oogzalf aanbrengen
- Neusspray toedienen
- Oraal toedienen
- Rectaal toedienen
- Inhaleren met dosis aerosol
- Inhaleren met dosis aerosol met voorzetkamer
- Inhaleren met poederinhalator
- Vernevelen

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Thema: Medische terminologie

Basiscursus medische terminologie

Onderdelen

- Ontleden
- Schrijfwijze
- Uitspraak
- Zoektips
- Toepassing in praktijk

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Thema: Overig

Steunkousen aan- en uittrekken

- Onderdelen
- Steunkous met open of gesloten teen
 - Dijbeenkous met open of gesloten teen
 - Steunpanty
 - Hulpmiddelen gebruiken zoals glijzak, Doff ‘N Donner

Niveau: 3 4 5

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Infusie: bloed toedienen

- Onderdelen
- Bloedgroepen
 - Klaarmaken bloed of bloedproducten
 - Toedienen bloed of bloedproducten
 - Veiligheid en complicaties

Niveau: 4 5

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Infusie: Medicatie klaarmaken en toedienen

- Onderdelen
- Voorbereiden medicatie in een ampul, poedermedicatie en kant-en-klaar
 - Via zijlijn, y-stuk of waaknaald
 - Klaarmaken medicatie
 - Toedienen medicatie
 - Veiligheid en complicaties

Niveau: 4 5

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Thema: Medisch rekenen

Medisch rekenen (adaptief)

- Onderdelen
- Basisvaardigheden rekenen
 - Vaste medicatie
 - Vloeibare medicatie
 - Infusie/transfusie
 - Vochtbalans
 - Zuurstof

Niveau: 3 4 5

Accreditatiepunten: 3

Kwaliteitsregister: V&VN

* De subonderwerpen zijn ook als separate modules aan te schaffen (1 accreditatiepunt per module).

Medisch rekenen: casuïstiek

- Onderdelen
- Kinderen
 - Volwassenen
 - OK
 - Radiologie

Niveau: 4 5

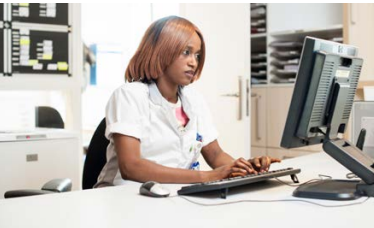
Accreditatiepunten: 1 punt per subonderwerp

Kwaliteitsregister: V&VN, ADAP/NVMBR

Gratis demo-module Medisch rekenen

Klik hier om de demo-module te maken →

Thema: Verpleegkundig leiderschap

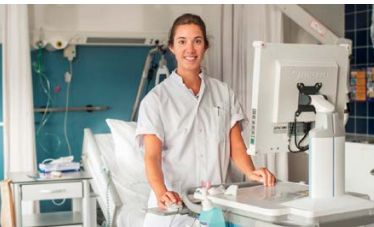
Evidence Based Practice (EBP)

- Onderdelen
- Wat is EBP?
 - Rol EBP bij klinische besluitvorming
 - Belang van onderbouwen eigen handelen
 - Herkennen klinische onzekerheid in praktijk
 - 5 stappen van EBP

Niveau: 4 5

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Klinisch redeneren

- Onderdelen
- Wat is klinisch redeneren?
 - Klinisch redeneren t.o.v. verpleegkundig proces en EBP
 - Functie van classificaties in de zorg
 - Doorlopen proces klinisch redeneren

Niveau: 4 5

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Essentiële zorg

- Onderdelen
- Belang essentiële zorg
 - Drie dimensies in Raamwerk Essentiële zorg
 - Toepassen van dit Raamwerk t.b.v. bevorderen van persoonsgerichte zorg

Niveau: 4 5

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Evidence Based Quality Improvement (EBQI)

- Onderdelen
- Stapsgewijs proces om zorg effectief te verbeteren
 - Leer hoe je een gestructureerd kwaliteitsverbeterplan opstelt
 - Biedt praktische hulpmiddelen en tools voor directe toepassing in de praktijk

Niveau: 4 5

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Klinisch redeneerhulp

- Onderdelen
- 7 micro-learning's over veelgebruikte redeneerhulp die het klinisch redeneren en communiceren in acute situaties en de overdracht ondersteunen
 - Leer in welke situatie je welke redeneerhulp toepast
 - Voorbereiding op het toepassen van deze 7 redeneerhulp in de eigen praktijk aan de hand van casuïstiek

Niveau: 4 5

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Gratis demo-module Verpleegkundig leiderschap

Klik hier om de demo-module te maken →

Online leren en de praktijk: een verrassend goede combinatie

Interview met Docent
Gerda Mesker van het Alfa-college

Sinds de uitbraak van corona vindt scholing natuurlijk nóg meer online plaats. Daar zijn gelukkig prima oplossingen voor. Maar hoe maak je met e-learning de juiste transfer van theorie naar praktijk?

En zal online nascholing – wanneer de pandemie achter de rug is – een blijvertje zijn? Docent Gerda Mesker van het Alfa-college, een ROC voor Noord- en Oost-Nederland, deelt haar ervaringen met ons.

Gerda, kun je in het kort wat vertellen over jezelf?

‘Op het Alfa-college werk ik als docent Verpleegkunde. Binnen de BBL-opleiding verzorg ik uiteenlopende vakken zoals anatomie, pathologie, ouderenzorg, plannen van zorg, kwaliteitszorg maar ook verpleegtechnische vaardigheden theorie en praktijk. In het kleine BBL-team zijn we gewend om verschillende vakken te geven, al is de algemene mores binnen het team Verpleegkunde dat docenten specialisaties hebben. Ik houd ervan om verschillende invalshoeken en onderwerpen met elkaar te combineren.’

Geef je al die lessen op dezelfde manier?

‘Nee. Er is geen les hetzelfde omdat geen student en geen klas dezelfde zijn. De ervaringen en interactie met de groep bepalen de routekaart. Wel zijn er dezelfde eisen aan de nieuwe beroepsbeoefenaar. Hoe je die kwaliteiten vergaart, kan op verschillende manieren; dat geldt zeker voor de skillslessen.

Omdat we geen praktijklessen konden geven tijdens de eerste corona-uitbraak hebben we skills online ingezet; ter vervanging van de skillslessen op school. Daarnaast wordt er een uur in de week online theorie gegeven én is er de huiswerkopdracht om de voortgang te monitoren plus verdieping aan te brengen. Naast dit alles hebben alle BBL'ers een stage/werkplek waar ze skills kunnen oefenen. Zo leren verpleegkundigen elkaar de skills in de praktijk al of niet onder begeleiding van een toetser.’

‘We leren geen kunstjes aan maar proberen een betekenisvol kader te scheppen waardoor het onthouden beter gaat.’

Zijn er voor Skills Online specifieke voorbereidingen nodig?

‘We zorgen ervoor dat alle leerlingen een code krijgen om zelfstandig met een aantal modules aan de slag te gaan. Dat doen ze als voorbereiding op de les in Teams. Dus voordat ze elkaar in Teams gaan ontmoeten, hebben ze bepaalde modules doorgewerkt. Daarna is er elke week een lesmoment waarin ervaringen worden gedeeld, een toelichting wordt gegeven op de behandelde modules en de verdiepingsvragen worden ingeleid. Vervolgens krijgen ze van mij een nieuwe opdracht en deze voegen ze toe in een groeidocument. Bewijzen en verdieping worden daarin verzameld.’

‘We willen geen cultuur waarin het maken van fouten voorkomen wordt, leer ervan! Dat is het devies.

Er is speciale aandacht voor de waarom-vraag: als je een antwoord op een vraag fout had, waarom is dat dan? Komt dat door onvoldoende kennis? Of door een interpretatieverschil? Of door een snelle leesfout? Of heb je iets volgens de makers van de test fout, maar heb je gewoon heel goede redenen voor een afwijkend antwoord. En tot slot zit er weleens een klein foutje in de antwoorden van Skills Online, ook dat is een student niet aan te rekenen. Belangrijk, want dat inzicht helpt je om weer verder te komen.’

‘Iedereen zegt zorgvuldig te zijn. Maar als je kritisch bent, dan ontbreekt het daar nog weleens aan.’

Wat moet een student, voorafgaand aan een vaardigheidsles, minimaal hebben gedaan?

‘Normaal gesproken moet de theorie bestudeerd zijn, de achtergrondinformatie bij een handeling moet zijn doorgelezen en het protocol moet men paraat hebben. Daarna gaan studenten de handelingen in een Skillslab oefenen. Je krijgt daarbij feedback van je klasgenoten en de praktijkdocenten. We proberen dat zo te doen dat het een logisch geheel wordt. Leren in de praktijk gaat anders. Stel je moet als verpleegkundige een nieuwe risicovolle handeling uitvoeren bij een cliënt, dan doorloop je een aantal stappen. We moeten namelijk bevoegd en bekwaam zijn voordat we een handeling zelfstandig mogen uitvoeren. Je kunt ook oefenen in een gesimuleerde omgeving. Wanneer jij je bevoegd én bekwaam acht, dan mag je de handeling zelfstandig uitvoeren. Zo leren verpleegkundigen aan elkaar de praktische vaardigheden. Kortom, er zijn skillslessen op school en skillslokalen in de praktijk, modules op school en e-learnings in de praktijk. En sinds kort ook e-learnings op school in de vorm van skills online. Er zijn er Skillslabs en toetsers in de praktijk zodat je handelen periodiek getoetst wordt aan de nieuwste vereisten. Je ziet dat het een complex geheel is. Alles is mogelijk.’😊

Als studenten eerst zelfstandig de theorie hebben doorgenomen, wat doe je dan daarna klassikaal?

‘Onze studenten hebben al ervaring met zaken zoals katheterzorg en wondzorg. Dat doen ze veelvuldig in de praktijk. Daardoor kunnen wij klassikaal aandacht besteden aan alternatieven, veranderingen, gewoontes, de meest gemaakte fouten, risico's en achtergrondinformatie. We zijn nooit uitgeleerd over vaardigheden. Het levert altijd boeiende gesprekken op. Ook bespreken we zorgvuldigheid en cultuur binnen een organisatie.’

‘Een voorbeeld. Een student die binnenloopt, zegt vriendelijk: “Goedemorgen mevrouw, ik ga even de benen zwachtelen.” Wanneer je een handeling gaat uitvoeren, moet je de patiënt daar wel in meenemen. Er moet sprake zijn van informed consent. Dus het gaat niet alleen om het uitvoeren van een handeling, daar zijn studenten al best handig in. Het gaat vooral om de mens achter de handeling en ruimte voor maatwerk en regie van de zorgvrager.’

Hoe maak je de beste transfer van theorie naar praktijk? Je leert bijvoorbeeld een SBAR in de theorie, maar hoe zorg je ervoor dat dit ook in de praktijk goed wordt uitgewerkt?

‘Mijn studenten werken minimaal 16 uur in de praktijk en ze gaan 1 dag in de week naar school. Ik vraag ze om ergens mee te gaan oefenen of te observeren. Daarna vraag ik op onze gezamenlijke dag naar hun ervaringen. Wat ging er deze week goed? Wat ging beter dan goed? Wat ging er niet goed? Iedereen is super gemotiveerd om skills in de vingers te krijgen. Dit is vaak een reden waarom ze verpleegkundige willen worden.’

Hoe geef je eigenlijk de beste feedback?

‘Studenten mogen zich eerst vertrouwd maken met het materiaal, oefening doet de rest. Feedback is in de praktijk vaak vooral tips en trucs meegeven. Een voorbeeldje. Als je een verblijfskatheter wilt plaatsen, dan moet je een spuit gebruiken met een dikke gel. Wil je die leegspuiten, dan moet je enorm veel kracht zetten. Maar als je er eerst wat lucht in laat lopen, dan floept het er zomaar uit. Als mensen zo'n handigheidje eenmaal zien of voelen, dan nemen ze het ook op in hun repertoire.’

Kunnen studenten het geleerde direct toepassen in hun instelling?

‘Vaak wel. Op die manier leren studenten om ook zelf op een goede manier feedback te geven en te inspireren. Dit zijn belangrijke vaardigheden, want bij handelingen veranderen er aan de lopende band dingen. Het is een continu proces.’

Hoe zijn jullie ervaringen met Skills Online?

‘Skills Online heeft goede kwaliteit van de video's. Ze geven goed en rustig uitleg. De theorie gaat over de handeling, en wat altijd weer terugkomt: handhygiëne en protocollen. Wat ook goed is: de meerkeuzevragen zijn nooit voorspelbaar. Soms een verbinding, soms twee antwoorden, soms een enkel antwoord. Dat hebben ze gewoon heel slim gedaan. En nog een voordeel: het duurt nooit lang. In twintig minuten kun je een module gedaan hebben. Dan kun je daarna met elkaar gaan finetunen en een verdiepingsslag maken bij de praktijklessen en in het werk.’

Heeft de coronapandemie verder nog invloed op jullie manier van werken?

‘Wij hebben het als volgt geregeld: de klassen die in coronatijd niet konden oefenen, kregen na de zomervakantie praktijklessen. Met maximaal negen mensen in de klas, anderhalve meter afstand, mondkapjes en handschoenen. De theorie bespraken we dan niet klassikaal, maar via de modules. Het programma van Skills Online beviel ons en de deelnemers zó goed, dat we het blijven gebruiken. Zelfs al mogen we weer naar school. Het betekent voor ons echt een positieve verandering.’

‘Skills Online beviel ons en de deelnemers zó goed, dat we het blijven gebruiken.’

Mis je het face to face lesgeven?

‘Natuurlijk wel. Ideaal blijft natuurlijk om met elkaar samen te komen. De een is heel handig in wondzorg en de ander is juist scherp op de tweede controle bij de medicatie. Je ziet dat de studenten juist ook veel van elkaar leren. Ze geven elkaar tips, ook tips die docenten niet kennen. Tja, dat is het mooie van met elkaar in een ruimte zitten, en dat vind je niet altijd in een digitale situatie. Maar het is verrassend hoeveel Skills Online daaraan toevoegt. Uiteindelijk is onze conclusie dat de combinatie van beide het beste resultaat oplevert.’

Dank je wel, Gerda, voor het delen van je ervaringen en inzichten.

Bas de Wit
LEERMIDDELENADVISEUR HBO
bas.dewit@bsl.nl
T +31 6 47 94 77 43

Stijn Bouwmeester
LEERMIDDELENADVISEUR MBO
stijn.bouwmeester@bsl.nl
T+31 6 52 75 21 19

Injecties oefenen op een sinaasappel: leren op afstand en de kunst van het improviseren

Interview met Renata Huisman van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Renata Huisman is opleider, trainer en adviseur bij Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. We vroegen haar naar haar ervaringen met online lesgeven en in het bijzonder met het programma Skills Online. Hoe zet je het in? Heeft het ook nut buiten de lessen? Wat voeg je er vanuit de opleiding zelf nog aan toe? Maar ook: blijven studenten op afstand nog wel gemotiveerd?

Hoe zou je jouw rol omschrijven, Renata?

‘Naast docent ben ik IC-verpleegkundige in het Radboud Ziekenhuis in Nijmegen. En in het verleden heb ik ook meegewerkt aan de ontwikkeling van Skills Online. We hebben toen video's en andere materialen gemaakt voor de methode. Verder heb ik onder andere meegewerkt aan de bachelor Medische Hulpverlening. En nu ben ik alweer een jaar of vier actief voor het hbo-v. Ik doe de coördinatie van het vaardigheidsonderwijs, en we gebruiken Skills Online intensief.’

Nog even terug naar het begin van de coronapandemie. Hoe ging de omschakeling in het lesgeven?

‘Gelukkig werkten we voor die tijd al met Skills Online. De handleidingen voor studenten en docenten hadden we al geschreven. De studenten zaten al helemaal in het programma. En een voordeel van online lesgeven is natuurlijk dat je studenten makkelijk kunt verwijzen naar filmpjes. Verder hebben we rugzakjes klaarliggen. Speciaal gemaakt voor de studenten om ook thuis aan de slag te kunnen met de stof. Onze eigen studiehandleiding erbij, met name om te zorgen dat ze zich goed kunnen voorbereiden, plus oefenmateriaal. Maar wij hebben dus niet veel lesstof hoeven herschrijven vanwege corona en dat is een groot voordeel.’

Wat hebben jullie dan wel nog aangepast?

‘Eigenlijk het enige wat we gedaan hebben: we hebben aanpassingen gemaakt in het aantal lesuren per week. Voor corona hadden we drie uur in de week fysiek les, dat is nu om de week 4 uur en elke week 2 uur online les.’

Lukt het om te zorgen dat er verbinding blijft met de studenten? En dat ze gemotiveerd blijven?

‘Je moet weten, wij zijn zó hard gegroeid de afgelopen twee jaar. We hebben eerstejaarsgroepen van 24 studenten en niet altijd genoeg docenten. Dus soms moeten we twee groepen combineren tot 48 studenten in één Teams-omgeving. En ja, dan wordt het veel lastiger, zeker als je de gecombineerde klas les geeft. Wij hebben verschillende soorten lessen binnen de opleiding, van themadagen tot communicatieve en verpleegtechnische vaardigheden. Het helpt al een beetje als ze in teams samen aan een opdracht werken. En als ze hulp nodig hebben kunnen ze tijdens het uitvoeren van een groepsopdracht inbellen. Bij lessen op school kun je meer aandacht aan de studenten besteden. Bovendien ontmoeten studenten elkaar dan ook als klas. En je kunt nog eens wat dieper ingaan op vragen die spelen.’

‘We hebben rugzakjes klaarliggen. Speciaal gemaakt voor de studenten, zodat ze ook thuis aan de slag kunnen met de stof.’

Wat vind je verder lastig aan lesgeven tijdens corona? En wat gaat er juist goed?

‘Wat goed gaat: in de vaardigheidslessen helpt Skills Online enorm, ook om na afloop van de lessen zelf te oefenen. Zeker in combinatie met het rugzakje, bijvoorbeeld door de studenten thuis een sinaasappel te laten pakken en die te injecteren. Of dat ze 's avonds op de bank voor de tv bij hun vader proberen het been te zwachtelen. Of dat ze oefenen met het pols tellen bij hun zusje. Soms moet je improviseren.’

Wat minder goed gaat: je mist momenteel de interactie in de klas. Bijvoorbeeld bij verpleegkundig rekenen, dan voel je normaal gesproken dat studenten onrustig worden als je een bepaalde som op het bord schrijft. Daar kun je dan op inspelen door gewoon een extra voorbeeld te geven. Die feeling mis je nu compleet. En daarnaast, we vragen in een online les niet altijd even consequent dat elke student z'n camera aan heeft staan. Daardoor hebben we minder zicht op de echte aanwezigheid.'

'Je mist nu de interactie in de klas. Normaal gesproken voel je het, dat ze onrustig worden als je een bepaalde som op het bord schrijft.'

Hoe reageren studenten op het online onderwijs?

'Wisselend. Sommigen zeggen 'We zijn er helemaal klaar mee'. Anderen volgen het lijdzaam en zeggen 'Het is wat het is, we moeten er maar het beste van maken'.

Als we specifiek inzoomen op Skills Online, hoe zijn jullie ervaringen in de praktijk?

'Heel goed. We beginnen altijd met een korte introductie, de doelen en de voorbereiding op de zelfstudieopdracht, die bestaat altijd uit een video bekijken, een toets maken, theorie bestuderen en een casus. Tijdens de online les gaan studenten aan de slag met voorbereidende opdrachten. Dan bekijken ze materialen die horen bij het thema. In de fysieke les krijgen ze een demonstratie, aan de hand van de

Observatie & Oefenlijst van de docent. Vervolgens gaan de studenten de vaardigheid oefenen. Wat het ook erg goed doet: de combinatie van de online video en daarna live de demonstratie. Wat je online misschien nog niet helemaal goed kon zien, kunnen we dan in de praktijk nog even verduidelijken.'

'Wat het erg goed doet: de combinatie van de online video en daarna live de demonstratie.'

Kunnen de studenten er ook iets mee buiten de lessen?

'Jazeker. Ze kunnen het programma meenemen als ze op stage gaan en ze kunnen de O&O-lijst gebruiken naast de protocollen van de stage-instelling. Zo leren ze kritisch te kijken hoe je een vaardigheid het best uitvoert.'

Hoe zou Skills Online jou als docent nog beter kunnen ondersteunen bij het aanleren van vaardigheden aan studenten?

'Wat ik mis in de nieuwe versie van Skills Online is de verkorte versie van de O&O-lijst. Of eigenlijk vooral de verbalisatielijst. Die hadden we vroeger wel, en voor mij als verpleegkundige is zo'n lijst eigenlijk al voldoende om mee te werken. Maar eerlijk gezegd, verder is het een heel compleet programma. Ik raad het ook altijd aan aan docenten bij andere opleidingen.'

En wat is daarbij je belangrijkste motivatie?

'Het grootste voordeel vind ik: het blijft up-to-date. Een boek daarentegen verouderd al heel snel, maar Skills Online wordt heel regelmatig bijgewerkt. Een mooi voorbeeld van vorige week: we gaan studenten opleiden voor de GGD om te injecteren tegen corona, en de O&O-lijst voor intramusculair injecteren bleek niet live te staan. Ik heb even gebeld en toen is dat meteen in orde gemaakt. Kijk, een boek met zo'n tekortkoming levert een groot probleem. Wat ik verder goed vind, zijn de korte toetsvragen in Skills Online. De theorie is sterk. En de verwijzing naar relevante websites is goed in orde.'

Tot slot. Vind je Skills Online goed aansluiten bij jullie behoeften?

'Ik vind het verrassend flexibel. Er was bij ons bijvoorbeeld een module die wij nauwelijks gebruikten, en die konden we toen eenvoudig switchen voor de module Medisch Rekenen. Dan heb je een pakket op maat, dat echt bij je opleiding past. Lijkt me ook handig voor kleine opleidingen die niet alle modules nodig hebben. Dat zij gewoon met een kleiner pakket kunnen werken.'

Dank je wel Renata, dat je ons wilde vertellen over jullie ervaringen.

Bas de Wit
LEERMIDDELENADVISEUR HBO
bas.dewit@bsl.nl
T +31 6 47 94 77 43

Stijn Bouwmeester
LEERMIDDELENADVISEUR MBO
stijn.bouwmeester@bsl.nl
T +31 6 52 75 21 19

Thema: **Kwaliteit in dementiezorg**

Begeleiden van de familie

Onderdelen

- De familie van de cliënt
- Adviezen voor de familie
- Afspraken met de familie
- Wilsbekwaamheid
- Begeleiden bij overlijden

Niveau:

Accreditatiepunten: 2
Kwaliteitsregister: V&VN

Omgaan met onbegrepen gedrag

Onderdelen

- Verzet bij wassen en kleden
- Moeilijkheden met eten en drinken
- Ongewenst intiem gedrag
- Roepen
- Slaapproblemen

Niveau:

Accreditatiepunten: 2
Kwaliteitsregister: V&VN

Omgaan met stemmingen

Onderdelen

- Angst
- Agressie
- Depressie
- Achterdocht
- Apathie

Niveau:

Accreditatiepunten: 2
Kwaliteitsregister: V&VN

Gratis demo-module Kwaliteit in dementiezorg

Klik hier om de demo-module te maken →

Thema: **Gynaecologie en obstetrie**

De ongecompliceerde baring

Onderdelen

- Anatomie en baringsmechanica
- Ontsluiting
- Uitdrijving
- Nageboorte

Niveau:

Accreditatiepunten: 2
Kwaliteitsregister: V&VN, NVOG

De ongecompliceerde zwangerschap

Onderdelen

- Eerste trimester
- Tweede trimester
- Derde trimester
- Casus 1. Positieve of negatieve discrepantie
- Casus 2. Ligging van de foetus

Niveau:

Accreditatiepunten: 2
Kwaliteitsregister: V&VN

Accreditatiepunten: 1
Kwaliteitsregister: NVOG

Thema: **Basic Life Support**

Basic Life Support

Onderdelen

- Herkennen slachtoffer: volwassene
- Uitvoeren reanimatiehandelingen
- Rol meldkamer en burgerhulpverlener
- Verslikken/stikken
- Zijligging

Niveau:

Erkend door Nederlandse Reanimatie Raad (NRR)

Accreditatiepunten: 2
Kwaliteitsregister: V&VN, KNGF, KM

Accreditatiepunten: 1,5
Kwaliteitsregister: ADAP

Accreditatiepunten: 1
Kwaliteitsregister: KABIZ

Accreditatiepunten: 0,5
Kwaliteitsregister: ABAN (Cl. 1 & 2)

Pediatric Basic Life Support

Onderdelen

- Herkennen slachtoffer: kind/baby
- Uitvoeren reanimatiehandelingen
- Rol meldkamer en burgerhulpverlener
- Verslikken/stikken
- Zijligging

Niveau:

Erkend door Nederlandse Reanimatie Raad (NRR)

Accreditatiepunten: 2
Kwaliteitsregister: V&VN

Accreditatiepunten: 0,5
Kwaliteitsregister: ABAN (Cl. 1 & 2)

Gratis demo-module Basic Life Support

Klik hier om de demo-module te maken →

Thema: **Vitaal bedreigd**

Vitaal bedreigd - Volwassene

Onderdelen

- ABCDE-methode
- Luchtwegobstructie
- Ademhalingsproblemen
- Circulatieproblemen
- Verminderd bewustzijn
- Omgevingsfactoren
- Effectief communiceren

Niveau:

Accreditatiepunten: 2
Kwaliteitsregister: V&VN, ABAN (Cl. 2)

Vitaal bedreigd - Kind

Onderdelen

- ABCDE-methode
- Bewaken, stabiliseren en behandelen
- Communicatie (RSVP en readback methodiek)

Niveau:

Accreditatiepunten: 1
Kwaliteitsregister: V&VN, NVK

Gratis demo-module Vitaal bedreigd

Klik hier om de demo-module te maken →

Thema: Procedurele sedatie en analgesie

Procedurele sedatie en analgesie (PSA)

Onderdelen

- Luchtwegen
- Pre-sedatie
- Per-sedatie
- Post-sedatie
- ABCDE en CRM

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN

Accreditatiepunten: 1

Kwaliteitsregister: ABAN (Cl. 2)

Thema: Ouderenzorg

Bijzonder resistente micro-organismen in het verpleeghuis (BRMO)

In samenwerking met Verenso

Onderdelen

- Tijdige signalering van nieuwe patiënten met een BRMO
- Maatregelen om eventuele verspreiding tussen bewoners tegen te gaan
- Hoe een BRMO-uitbraak te herkennen
- Kweken

Voor:

Verpleegkundig specialisten en specialisten ouderengeneeskunde

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: VSR, ABC1

Lage luchtweginfecties bij kwetsbare ouderen (LLWI)

In samenwerking met Verenso

Onderdelen

- Preventieve maatregelen om lage luchtweginfecties bij kwetsbare ouderen te voorkomen
- Wanneer wel en niet te behandelen met antibiotica, welke antibiotica, de juiste dosering en duur
- Maatregelen ter verlichting van de symptomen;
- De werkomgeving optimaliseren

Voor:

Verpleegkundig specialisten en specialisten ouderengeneeskunde

Accreditatiepunten: 1

Kwaliteitsregister: VSR, ABC1

Urineweginfecties bij kwetsbare ouderen (UWI)

In samenwerking met Verenso

Onderdelen

- Diagnostische criteria
- Dipstickonderzoek en urinekweken
- Behandeling en preventie
- De werkomgeving optimaliseren

Voor:

Verpleegkundig specialisten en specialisten ouderengeneeskunde

Accreditatiepunten: 1

Kwaliteitsregister: VSR, ABC1

Wet Zorg en dwang in de praktijk

Onderdelen

- Waarom, voor wie, waar
- De 4 basisprincipes
- Vrijwillige en onvrijwillige zorg
- Wilsonbekwaamheid
- Stappenplan

Niveau:

Accreditatiepunten: 2

Kwaliteitsregister: V&VN, VSR

Gratis demo-module Wet zorg en dwang in de praktijk

Klik hier om de demo-module te maken →

Maak gratis en vrijblijvend een proefaccount aan voor een e-learningmodule. Voor vragen en meer informatie helpen onze leermiddelenadviseurs je graag verder.

Maak een gratis proefaccount →

Bas de Wit

Leermiddelenadviseur HBO

T +31 6 47 94 77 43

bas.dewit@bsl.nl

Stijn Bouwmeester

Leermiddelenadviseur MBO

T +31 6 52 75 21 19

stijn.bouwmeester@bsl.nl